

УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ВИКЛАДАЧІВ І ДОСЛІДНИКІВ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КРАЩІ ПРАКТИКИ РОЗБУДОВИ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТУДІЙ В УМОВАХ РОСІЙСЬКОЇ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

У РАМКАХ ПРОЄКТУ:

«ВІДБУДОВА ПОТЕНЦІАЛУ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТУДІЙ НА УКРАЇНСЬКИХ
ТЕРИТОРІЯХ, ЩО ПОСТРАЖДАЛИ ВІД КОНФЛІКТУ: ОСМИСЛЮЮЧИ ВИКЛИКИ ТА
ГЕНЕРУЮЧИ РІШЕННЯ» 619892-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-PROJECT

Київ

20-21 жовтня 2023 р.

*За повного або часткового використання матеріалів збірника
посилання на видання обов'язкове.*

*Матеріали надруковані методом прямого відтворення тексту,
наданого авторами, які несуть відповідальність за його
достовірність, зміст і стилістику, за правильне цитування джерел
та посилання на них.*

*Організаційний комітет не несе відповідальності за погляди,
висловлені авторами матеріалів.*

КРАЦІ ПРАКТИКИ РОЗБУДОВИ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТУДІЙ В УМОВАХ РОСІЙСЬКОЇ
ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ: Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (м.
Київ, 20-21 жовтня 2023 р.). – Українська Асоціація Викладачів і Дослідників Європейської
Інтеграції; Київ. 2023. – 114 с.

У збірнику вміщені тези учасників міжнародної конференції науково-практичної конференції,
метою якої було представити та комплексно і всебічно осмислити та висвітлити найкращі
вітчизняні освітні практики у сфері Європейських студій в умовах російської загарбницької
війни проти України.

Збірник матеріалів підготовлено та видано за кошти Проекту Асоціації: «Відбудова
потенціалу Європейських Студій на Українських територіях, що постраждали від конфлікту:
осмислюючи виклики та генеруючи рішення» 619892-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-PROJECT,
що здійснюється за підтримки Програми Еразмус+ напряму ім. Жана Монне.

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an
endorsement of the contents which reflect the view of the authors, and the Commission cannot be
held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Збірник розміщено на сайті: aprei.com.ua

ISSN 2708-0205 (online)

© Українська Асоціація Викладачів і
Дослідників Європейської Інтеграції, 2023

ЗМІСТ

Андруховіч Дана	
ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ДОБУ ВІЙНИ.....	6
Антонюк Катерина	
ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В РЕАЛІЯХ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ	10
Бабаджанян Гаяне, Коваленко Вікторія	
САМОРЕГУЛЮВАННЯ ЯК АЛЬТЕРНАТИВНИЙ СПОСІБ ЗАХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ	13
Баранов Олександр, Головка Ольга, Дубняк Марія	
РЕЗУЛЬТАТИ ВПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЕКТУ EULIOT16	
Вівсюк Ірина	
ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	19
Гибало Анастасія, Хмурова Вікторія	
ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ – ОСВІТНЯ СКЛАДОВА.....	22
Максим Горшков	
MASSIVE OPEN ONLINE COURSES ЯК МЕТОД ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ	26
Гуцалюк Олексій, Бондар Юлія	
ГАРМОНІЗАЦІЯ РИНКУ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ КРАЇН ЄС ТА УКРАЇНИ	29
Завгородня Єлизавета, Мельник Тетяна	
РОЗВИТОК ПРОГРАМ НАВЧАННЯ КІБЕРБЕЗПЕКИ В УНІВЕРСИТЕТАХ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	32
Іванченко Галина, Веслова Яна	
ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РЕЛОКАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	36
Копчикова Інна	
ІННОВАЦІЙНЕ ЗМІСТОВО-ТЕХНОЛОГІЧНЕ ПЕРЕЗАВАНТАЖЕННЯ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ	41
Кульганік Оксана	
НАПРЯМИ КОНКУРЕНТНОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ ПІСЛЯ ВІЙНИ В РАМКАХ ДОПОМОГИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	44
Лаврентьева Валерія	
СПІВПРАЦЯ МІЖ УНІВЕРСИТЕТАМИ УКРАЇНИ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИМИ НАВЧАЛЬНИМИ ЗАКЛАДАМИ: ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ	47

Мороз Оксана	
ПРОТИДІЯ ТОРГІВЛІ ДІТЬМИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	51
Наумова Тетяна, Акімова Наталія	
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ПРАГНЕННЯ УКРАЇНИ У СФЕРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ І НАУКИ	56
Непиталюк Антон	
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ВИЩОЇ ШКОЛИ: ОСВІТА БЕЗ МЕЖ VS. МЕЖІ ОСВІТИ	59
Nesterenko Iryna	
FORMATION OF HIGH-TECH BIOCLUSTERS: EU EXPERIENCE AND PROSPECTS FOR UKRAINE	66
Осіпова Лариса	
ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА ЯКІСТЬ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ	70
Павлюк Тетяна	
СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	75
Піп'як Микола	
РОЗВИТОК ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	77
Пошєдін Олег	
ВПЛИВ РОСІЙСЬКОЇ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ НА СПІЛЬНУ ПОЛІТКУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	79
Стратійчук Вікторія	
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ НА ШЛЯХУ ДО ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ: ВОЄННІ ВИКЛИКИ.....	82
Талаш Дарина	
ОСВІТА У СФЕРІ СОЦІАЛЬНИХ МЕДІА: МОЖЛИВОСТІ ТА ВИКЛИКИ.....	86
Тараненко Ганна	
INTERNATIONALIZATION OF EDUCATION: CASE OF COOPERATION UNDER THE BALTIC UNIVERSITY PROGRAMME	89
Тернова Алла, Сіренко Світлана	
ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТІ	92
Федюніна Олена	
ІНТЕГРАЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС: ДОСВІД ПЕРЕМІЩЕНОГО ЗВО	95
Чернега Вероніка	
ФІНАНСОВІ ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ ІНТЕГРАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ В ЄВРОПЕЙСЬКУ СПІЛЬНОТУ	98

Шарко Віталій, Паламарчук Владислав

ІНТЕГРАЦІЯ НАУКИ УКРАЇНИ В ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСЛІДНИЦЬКИЙ ПРОСТІР..... 100

Шершньова Олена

РОЛЬ ТЬЮТОРСТВА В УКРАЇНІ В УМОВАХ РОСІЙСЬКОЇ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ..... 102

Шкуров Євген

АДАПТАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ОНЛАЙН-НАВЧАННЯ ТА ВІЙНИ..... 106

Яцюк Інна

**АДАПТАЦІЯ ОСВІТНЬОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ:
ВИКЛИКИ ТА ДОСЯГННЯ 110**

Шершньова Олена

викладач-стажист кафедри початкової і спеціальної освіти,

Мелітопольський державний педагогічний університет

імені Богдана Хмельницького,

Україна

РОЛЬ ТЬЮТОРСТВА В УКРАЇНІ В УМОВАХ РОСІЙСЬКОЇ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ

Повномасштабна військова агресія РФ проти України, принесла масштабні руйнування, вимушене внутрішнє переміщення учасників освітнього процесу, їх виїзд за кордон, знищення українських освітян на тимчасово окупованих територіях, навчання в умовах блекауту та колосальний психологічний тиск.

Сьогодні освітній процес у нашій країні відбувається під звуки сирен, часто під звуки обстрілів. Дехто взагалі втратив можливість навчатися. Сьогодні перед Україною постає безліч викликів, які необхідно подолати. Зокрема, потрібно створити умови для здобуття освіти в умовах війни та вимушеної міграції.

Війна в Україні є стресом для всіх учасників освітнього процесу. За таких умов істотно погіршилися умови викладання та здобуття освіти. Функціонування системи освіти в умовах воєнного стану характеризується інтенсивним пошуком нових підходів до навчання, інноваційних форм організації освітнього процесу, ефективних педагогічних та інформаційних технологій. Варто зазначити, що в цей складний час і самі освітяни стали більш активно вести пошук шляхів вирішення проблем в організації навчання здобувачів освіти. В умовах війни важливого значення набувають питання створення комфортного освітнього середовища та організації освітнього процесу, особливо для тих дітей, які отримали психологічну травму.

На допомогу у вирішенні цього питань може прийти тьюторська технологія – це така педагогічна технологія, яка базується на суб'єкт-суб'єктному, компетентнісному, діяльнісному, культурологічному і гуманістичному підходах, і заснована на взаємодії досвідченого і недосвідченого, на діалозі. Хоча такої професії ще немає в національному класифікаторі, у Новій українській школі працюють багато вмотивованих педагогів, які вже зараз можуть бути потенційними тьюторами. Тьютор – це порівняно нова професія для українського освітнього простору.

Тьюторство – запозичений досвід із британської системи освіти, який бере свій початок у 18 ст. з Кембриджського університету. Практика тьюторства в нашій країні спостерігається лише останні 10 років. Є різні інтерпретації, функції та ролі в такій роботі, але завжди це – про індивідуальний супровід дитини,

підтримку та менторство, видиму та невидиму допомогу, співпрацю з її батьками.

Тьютор це така людина, яка може допомогти іншій особі зрозуміти самого себе. Ми часто несвідомо, не знаючи теоретичних основ тьюторингу, є мотиваторами, натхненниками чи людиною, яка в потрібний час підтримає, надасть допомогу для вирішення певних задач.

Тьютор – це педагог нового формату, педагог іншої школи, яка тільки формується на теренах України. Тьютор виконує роботу з утримання рівноваги між навчальним процесом, особистим та повсякденним життям тьюторанта, щоб той не відволікався на неважливі обставини, а був повністю занурений у навчання.

Тьюторинг – це метод індивідуальної турботи про підопічного, що базується на взаєминах «майстер-учень», та завдяки інтегрованому підходу до розвитку людини має на меті повну реалізацію її потенціалу.

Існує два види тьюторингу: науковий, і той, що розвиває. Перший більше скерований на роботу зі старшою дитиною, чи студентом, другий вид – на розвиток сильних сторін, розкриття характеру, розвитку впевненості в собі тощо.

У 2011 році в Україні була сформована Асоціація тьюторів, а у 2016 році Міністерством освіти України було проведено захід, який називався «Школа тьюторської майстерності», мета якого – ознайомитися з присутністю тьюторства в країні та визначитися з його подальшим розвитком. Популярність тьюторства в Україні набуває переважно у приватних освітніх закладах, але поступово починає переходити й у безкоштовну державну освіту.

На сьогоднішній день поняття тьюторство більше асоціюється з дистанційним навчанням, оскільки коли ми маємо можливість обговорювати з тьютором зміст курсу, оцінювати завдання з виконання, отримати допомогу в плануванні роботи.

Тому, аналізуючи діяльність тьютора в освітньому та виховному процесі, можна визначити наступні його ролі:

- організатора навчальної діяльності та середовища, в якому здобувач освіти має можливість самостійно визначати свої освітні цілі та засоби, вибудовувати індивідуальну траєкторію навчання;
- консультанта (допомагає здобувачу освіти визначати та досягати своїх життєвих та пов'язаних з ними освітніх цілей;
- сприяє розробці індивідуальної освітньої програми;
- забезпечує самовизначення здобувача освіти стосовно процесу навчання та його окремих елементів;
- допомагає визначитися з використанням результатів навчання у подальшому професійному розвитку;
- наставника (супроводжує здобувача освіти по його індивідуальній траєкторії розвитку, організуючи умови для рефлексії точок самовизначення: успіхів і невдач в отриманні

бажаних результатів, способів та засобів досягнення).

їх

Окрім цього, можна виділити наступні функції тьютора:

- науково-методичне забезпечення реалізації освітніх програм із застосуванням дистанційних освітніх технологій;
- дистанційне викладання навчальної дисципліни;
- організаційно-технічний супровід взаємодії з групою здобувачів освіти.

Технології тьюторського супроводу допомагають організувати роботу з особистим інтересом (потребою) здобувача освіти та переведенням індивідуального інтересу учня в ініціювання конкретної діяльності, яка можлива як освітня або соціальна проба здобувача освіти.

Особливість тьюторських технологій полягає ще й у тому, що вони дозволяють тьютору посилити індивідуальний ресурс учня зовнішніми (соціальними) ресурсами, тобто тьютор стає своєрідним «посередником» між здобувачами освіти та можливостями «світу», «соціуму». Але в арсеналі тьютора є і цілий пакет технологій, які активно використовуються в педагогічній психології (запитання-відповіді технології, технології рефлексивних сесій, технології активного слухання, технології модерації і т. д.).

У сучасній системі освіти сьогодні йдеться, перш за все, не стільки про педагогів, які офіційно працюють на посаді «тьютор», скільки про педагогів, які мають тьюторські компетентності, тобто володіють технологіями тьюторського супроводу.

Різноманітність функцій і завдань тьютора у дистанційному навчанні, а також специфіка його компетенцій зумовлюють необхідність спеціальної додаткової підготовки таких фахівців.

У висновку можна сказати, що головне завдання системи підвищення кваліфікації на сьогодні полягає у наданні допомоги педагогам у формуванні нової професійної ролі, у освоєнні ними технологій тьюторського супроводу та впровадженні цих технологій у практику роботи освітніх установ.

Усупереч наявним перешкодам українська освіта обов'язково стане сильнішою після теперішніх випробувань, ключем до відновлення сподівань і можливостей для майбутнього кожного громадянина України, допомагатиме людям знайти своє місце в нових реаліях, буде основою прогресу та розвитку нації, фундаментом її майбутнього.

І під час війни, і після її завершення головним завданням освітньої галузі є і буде забезпечення якості освіти на всіх рівнях.

Список використаних джерел:

1. Борбіт А.В. Підвищення кваліфікації педагогічних кадрів за дистанційною формою навчання : метод. посібник. Біла Церква, 2018. 57 с.
2. Костюк І. Хто такий тьютор?: особливості та перспективи нової професії. *Директор школи*. 2018, № 3-4. С. 11-13.

3. Гарань Н., Зінченко Г. Тьюторський супровід освітнього процесу в умовах розвитку ІКТ. Актуальні проблеми неперервної освіти в інформаційному суспільстві: зб. матер. конференції. Київ, 2020. С. 165-167.

4. Тарадюк, Д. Професійна підготовка тьюторів до роботи в інклюзивному освітньому середовищі як педагогічна проблема. *Нова педагогічна думка*. 2018, № 18.